

ΞΑΝΘΗ, ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

6^η Επιστημονική Συνάντηση: Μεταβυζαντινά και Νεώτερα Μνημεία Σύγχρονη Εποχή

**ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΗΣ ΞΑΝΘΗΣ ΣΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 19^{ου} ΑΡΧΕΣ 20^{ου} ΑΙΩΝΑ
ΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ
(ΜΟΡΦΕΣ – ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ – ΕΠΙΡΡΟΕΣ)**

20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2019, ΞΑΝΘΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑ ΜΗΤΛΙΑΓΚΑ, Αρχαιολόγος, Αρχιτέκτονας

ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗΝ ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ :

- Καταστροφικοί σεισμοί του 1929
 - Μεταφορά της Διοίκησης από τη Γενισέα στην Ξάνθη το 1872
 - Σύνδεση της πόλης με το σιδηροδρομικό δίκτυο το 1891
 - Μικρασιατική καταστροφή 1922-Άφιξη προσφύγων
-

Άποψη της παλιάς πόλης από τον ποταμό Κόσυνθο

Άποψη της πόλης από την οικία Δανιήλ (Παλαιό Φρουραρχείο)

ΦΑΣΕΙΣ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΠΟΛΗΣ:

Α' ΦΑΣΗ: 1830-1870

- Άφιξη Μακεδόνων και Ηπειρωτών Μαστόρων
- Διατήρηση παλιού ιστού
- Οικοδόμηση Δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων
- Σταδιακή δημιουργία αστικής και εργατικής τάξης

Β' ΦΑΣΗ: 1870-1910

- Σύνδεση με το Σιδηροδρομικό δίκτυο (1891)
 - Μεγάλη οικονομική άνθηση
 - Έντονη οικοδομική δραστηριότητα
-

ΜΟΡΦΕΣ-ΕΠΙΡΡΟΕΣ:

- Μορφές παραδοσιακής αρχιτεκτονικής Βορειοελλαδικού χώρου
 - Επιρροές από κυρίαρχα αρχιτεκτονικά ρεύματα της εποχής
(Νεοκλασικισμός, Εκλεκτικισμός-Οθωμανικό Μπαρόκ)
 - Επιρροές από Αρχιτεκτονική γειτονικών μεγαλουπόλεων
(Θεσσαλονίκη-Κων/πολη-Φιλιππούπολη)
 - Πλούσιο αρχιτεκτονικό λεξιλόγιο –Συνδυασμός στοιχείων διαφόρων ρευμάτων
-

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΟΙΚΣΜΟΥ:

- Προσαρμογή στο φυσικό τοπίο
 - Οργανική ανάπτυξη του δικτύου των δρόμων
 - Μεγάλη ποικιλία σε μορφές και μεγέθη οικοδομικών τετραγώνων
 - Απουσία μεγάλων οδικών αξόνων
 - Ελευθερία τοποθέτησης κτιρίων εντός των οικοδομικών τετραγώνων
 - Δημιουργία πλατειών-Χώρων συναθροίσεως σε διασταυρώσεις οδών
-

Παραδείγματα διαμόρφωσης οδικού δικτύου-απουσίας οπτικών φυγών στον πολεοδομικό ιστό της Παλιάς Πόλης

Η πλατεία Μητροπόλεως

Η πλατεία Αντίκα στο νότιο τμήμα της Παλιάς Πόλης

Άποψη της κεντρικής πλατείας (Πλατείας Μητροπόλεως)

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ:

- Κυρίαρχη η χρήση της κατοικίας
 - Ήπια χρήση εμπορίου, κυρίως στις Νότιες περιοχές
 - Θρησκευτικά κτίρια (εκκλησίες και τζαμιά)
 - Διοικητικά κτίρια
-

Διάφοροι τύποι καταστημάτων

ΣΧΗΜΑΤΙΚΟΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΥΠΟΛΟΓΙΑΣ:

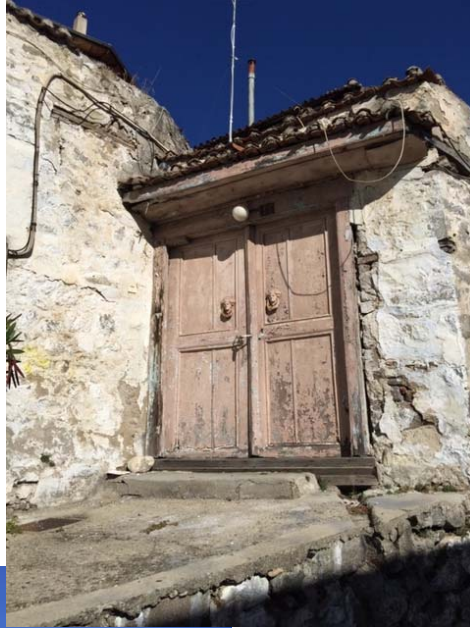
- Παραδοσιακός Τύπος
 - Λόγιος ή Αστικός Τύπος
 - Λαϊκός Τύπος
 - Σύγχρονες Κατασκευές
-

Τύποι σαχισιών σε παραδοσιακές οικίες

Παραδοσιακές οικίες

Αρχοντικό Μουζαφέρ Μπέη (σήμερα ιδιοκτησία Δήμου Ξάνθης)

Παράδειγμα λαϊκής οικίας με διάκοσμο στην όψη

Οικία Στάλιου (ιδιοκτησία του ΔΠΘ)

Αρχοντικό Χασιριτζόγλου (σήμερα Λύκειο Ελληνίδων)

Οικία Στάλιου (σήμερα στεγάζει τον Ερυθρό Σταυρό)

Μία εκ των τεσσάρων “εν σειρά” οικιών
Μιχάλογλου

Οικία Ισαάκ Δανιήλ-Παλιό Φρουραρχείο
Νυν “Χατζηδάκειο”

Αρχοντικό Λεονταρίδη

Αρχοντικό Καλούδη (Οικία Κουγιουμτζόγλου)

Δύο “εν σειρά” αρχοντικά αδελφών Κουγιουμτζόγλου (Λαογραφικό Μουσείο)

Αρχοντικό Καραδήμογλου (με στοιχεία art-deco)

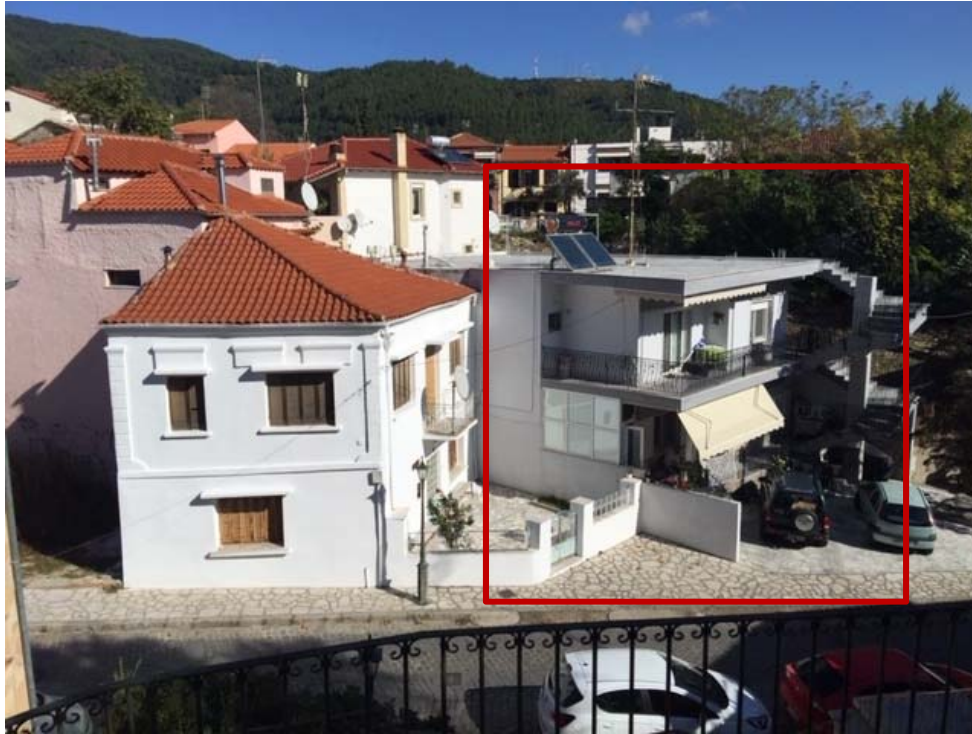
Οικία νεοκλασσικού ύφους με έντονη συμμετρία στην όψη, έρκερ και άφθονα διακοσμητικά στοιχεία νεοκλασσικού λεξιλογίου

Χρήση τούβλου-λίθου περιμετρικά των ανοιγμάτων ως διακοσμητικού στοιχείου

Οικίες λαϊκής αρχιτεκτονικής με λόγια στοιχεία

Παραδείγματα σύγχρονων κατασκευών μέσα στον παραδοσιακό ιστό

Παραδείγματα αλλοιώσεων στις όψεις των κτιρίων

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΠΟΛΗΣ

- Αλλοιώσεις μορφολογίας κτιρίων
 - Κτίρια σε εγκατάλειψη και παρακμή
 - Έντονη παρουσία του αυτοκινήτου
 - Συνύπαρξη ασύμβατων χρήσεων (κατοικία-διασκέδαση)
-